

SVEA HOVRÄTT
Patent- och
marknadsöverdomstolen
Rotel 020109

DOM
2016-09-28
Stockholm

Mål nr
PMFT 1257-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Stockholms tingsrätts dom 2015-01-15 i mål nr FT 583-14, se bilaga A

KLAGANDE

M G

Ombud: Jur.kand. S T

MOTPART

P W

SAKEN

Ersättning enligt 54 § upphovsrättslagen

PATENT- OCH MARKNADSÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Patent- och marknadsöverdomstolen avvisar de av P W i Patent- och marknadsöverdomstolen framställda yrkandena.
2. Patent- och marknadsöverdomstolen ändrar tingsrättens domslut endast beträffande punkten 2 i domslutet på så sätt att M G ska ersätta P W för rättegångskostnader i tingsrätten med 10 747 kr.
3. Patent- och marknadsöverdomstolen avslår M Gs yrkande om ersättning för rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Dok.Id 1299589

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 00	08-561 675 09	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd2@dom.se www.patentochmarknadsoverdomstolen.se		

INLEDNING

Patent- och marknadsöverdomstolen upplyser om följande. Den 1 september 2016 inrättades en ny domstol, Patent- och marknadsöverdomstolen, som en del av Svea hovrätt (se lagen [2016:188] om patent- och marknadsdomstolar). Målet har samma dag överlämnats till Patent- och marknadsöverdomstolen i enlighet med punkten 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (2016:190) om ändring i lagen om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

YRKANDEN M.M. I PATENT- OCH MARKNADSÖVERDOMSTOLEN

M G har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska fullt ut bifalla hennes talan i tingsrätten. Hon har också yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska befria henne från skyldigheten att ersätta P Ws rättegångskostnader i tingsrätten samt i första hand förplikta P W att ersätta hennes kostnader i tingsrätten och i andra hand besluta att vardera parten ska stå sina egna kostnader i tingsrätten. Hon har slutligen yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen, oavsett utgången i sak i överdomstolen, ska förplikta P W att ersätta hennes kostnader i tingsrättens mål nr FT 4841-13.

P W har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska avslå M Gs talan i tingsrätten, förplikta M G att till honom betala 20 000 DKK samt förplikta M G att ersätta honom ytterligare för hans rättegångskostnader i tingsrätten med i första hand 36 000 DKK och i andra hand 30 000 DKK.

M G har yrkat att Patent- och marknadsöverdomstolen ska avvisa de yrkanden som P W har framställt i överdomstolen och förplikta honom att ersätta hennes rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen.

Patent- och marknadsöverdomstolen har med stöd av 3 kap. 1 § lagen om patent- och marknadsdomstolar samt 50 kap. 13 § andra stycket rättegångsbalken avgjort målet utan huvudförhandling.

**PARTERNAS TALAN OCH UTREDNINGEN I PATENT- OCH MARKNADS-
ÖVERDOMSTOLEN**

Parterna har åberopat samma grunder som i tingsrätten och huvudsakligen utvecklat sin talan på samma sätt som där.

M G har lagt till att P W, under tiden han har varit registrerad innehavare av domännamnet X enligt lagen (1998:112) om ansvar för elektroniska anslagstavlor har varit skyldig att övervaka innehållet på hemsidan och ta bort de tre bilderna från hemsidan. Därutöver har hon förtydligat att hon har rätt till skälig ersättning enligt 54 § upphovsrättslagen (1960:729) oavsett om intrången har skett av oaktsamhet eller inte samt att hon har rätt till ersättning för ideell skada oavsett om det är P W som har manipulerat bilderna eller inte.

P W har till stöd för sitt yrkande om att M G ska förpliktas att betala 20 000 DKK till honom anfört att hon olovligen har utnyttjat ett fotografi från hans hemsida och att han därför har rätt till skälig ersättning för utnyttjandet med 10 000 DKK och ersättning för ideell skada med 10 000 DKK. Som skäl för yrkandet om ytterligare ersättning för rättegångskostnader i tingsrätten har han gjort gällande att han inte har fått full ersättning för de kostnader han har haft i tingsrätten.

Parterna har åberopat samma bevisning som i tingsrätten. Förhören med parterna har lagts fram genom uppspelning av tingsrättens inspelningar.

PATENT- OCH MARKNADSÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL**P Ws yrkanden i Patent- och marknadsöverdomstolen***Utgångspunkter för bedömningen*

Av bestämmelserna i 50 kap. rättegångsbalken och fast praxis följer att ramen för processen i överrätten ska läggas fast inom överklagandetiden (se NJA 2015 s. 846). En

part som vill få till stånd en ändring av en tingsrätts dom i ett tvistemål måste alltså överklaga domen inom överklagandetiden och inom samma tid ange i vilken del domen överklagas och vilken ändring i domen som yrkas.

Av instansordningen följer att ett anspråk på ersättning i ett dispositivt tvistemål normalt ska prövas av underrätt innan det kan prövas av överrätt. En part som vill framställa ett sådant yrkande är därmed som utgångspunkt hänvisad till att väcka talan om anspråket i underrätt.

Patent- och marknadsöverdomstolens bedömning

Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar att både P Ws yrkande om att överdomstolen ska avslå M Gs talan i tingsrätten och hans yrkande om ytterligare ersättning för rättegångskostnader där är yrkanden om ändring av tingsrätts dom och alltså sådana yrkanden som i och för sig kan framställas i överdomstolen. Överdomstolen konstaterar dock att P W har framställt sina ändringsyrkanden efter överklagandetidens utgång och att de därför är framställda för sent.

När det gäller P Ws yrkande om att M G ska förpliktas att betala 20 000 DKK till honom konstaterar överdomstolen att det är fråga om ett sådant anspråk som överdomstolen är förhindrad att pröva som första instans.

På grund av vad som nu har anförts ska de yrkanden P W har framställt i Patent- och marknadsöverdomstolen avvisas.

Upphovsrätt och framställning av exemplar

Utgångspunkter för bedömningen

Den som har skapat ett fotografiskt verk eller något annat alster av bildkonst har upphovsrätt till verket, se 1 § första stycket 5 upphovsrättslagen. För att ett fotografi ska anses utgöra ett fotografiskt verk eller ett alster av bildkonst i lagens mening krävs att

det har tillräcklig verkshöjd, dvs. att det är resultatet av en individuell andligt skapande verksamhet samt att det har viss särprägel och i någon mån är unikt (se Olsson & Rosén, Upphovsrättslagstiftningen, kommentaren till 1 §, Zeteo, version 20 januari 2014).

Den som har framställt en fotografisk bild har uteslutande rätt att framställa exemplar av bilden och göra den tillgänglig för allmänheten, oavsett om bilden används i ursprungligt eller ändrat skick och oavsett vilken teknik som utnyttjas, se 49 a § första stycket upphovsrättslagen. Skyddet för fotografisk bild gäller oberoende av om bilden har verkshöjd eller inte (se a.a., kommentaren till 49 a §, Zeteo, version 20 januari 2014).

Med framställning av exemplar av fotografiskt verk eller fotografisk bild avses varje direkt eller indirekt samt tillfällig eller permanent framställning av exemplar av verket eller bilden, oavsett i vilken form eller med vilken metod den sker och oavsett om den sker helt eller delvis, se 2 § andra stycket och 49 a § fjärde stycket upphovsrättslagen.

Patent- och marknadsöverdomstolens bedömning

Enligt Patent- och marknadsöverdomstolens bedömning har fotografiet av B B och O J som M G åberopat till grund för sin talan inte ett tillräckligt mått av självständighet och originalitet för att anses ha verkshöjd i upphovsrättslig mening. Det är därför inte skyddat som ett fotografiskt verk. Men överdomstolen delar tingsrättens bedömning att fotografiet är skyddat som en fotografisk bild. Överdomstolen instämmer också i tingsrättens bedömning att det genom utredningen är visat att det är M G som har framställt fotografiet och också är den som innehar de rättigheter till fotografiet som följer av 49 a § upphovsrättslagen.

När det gäller frågan om de påstått intrångsgörande bilderna innefattar framställning av exemplar av fotografiet konstaterar överdomstolen till att börja med att P W inte har vitsordat att de fyra påstått intrångsgörande bilderna härrör från fotografiet. Han har i stället gjort gällande att de är hämtade från B Bs och

O Js hemsida Z. Överdomstolen konstaterar också att den enda utredning som M G i målet åberopat om fotografiet är en svartvit kopia av en tidningsartikel, i vilken fotografiet förekommer.

Överdomstolen konstaterar att kopian är av dålig kvalitet och att den inte återger några närmare detaljer av vare sig personernas ansikten eller kläder. I den utsträckning det är möjligt att urskilja några detaljer i fotografiet förefaller fotografiet snarast skilja sig från de påstått intrångsgörande bilderna. Överdomstolen noterar i sammanhanget att B Bs glasögon på fotografiet har en annan placering än på de påstått intrångsgörande bilderna. Också hennes frisyr förefaller vara annorlunda. I fråga om O J anser överdomstolen att det på fotografiet ser ut som att han lutar sitt huvud framåt och åt sidan. De påstått intrångsgörande bilderna verkar såvitt överdomstolen kan bedöma återge hans ansikte från en annan vinkel. Dessutom framstår hans synliga tandrad vara annorlunda på de påstått intrångsgörande bilderna jämfört med på fotografiet.

Dessa omständigheter gör att överdomstolen – till skillnad från tingsrätten – finner att det utifrån den befintliga utredningen i målet inte är möjligt att dra slutsatsen att de fyra publicerade bilderna i någon del återger fotografiet.

M G har alltså inte visat att de påstått intrångsgörande bilderna innefattar framställning av exemplar av den upphovsrättsligt skyddade fotografiska bild som hon åberopat till grund för talan.

Vid denna bedömning saknas förutsättningar för bifall till M Gs talan och hennes överklagande ska avslås i huvudsaken. Överdomstolen konstaterar att P W inte har överklagat tingsrättens dom. Överdomstolen är därför bunden av tingsrättens bedömning att han är ersättningsskyldig för upphovsrättsintrång på hemsidan Y med det belopp som framgår av punkten 1 i tingsrättens domslut.

På grund av vad som nu har anförts ska punkten 1 i tingsrättens domslut stå fast.

Rättegångskostnader

Utgångspunkter för bedömningen

Huvudregeln i tvistemål är att den part som förlorar målet ska ersätta motparten för dennes rättegångskostnader, se 18 kap. 1 § rättegångsbalken. En part som genom vårdslöshet eller försummelse i rättegången orsakar kostnader för motparten är dock skyldig att ersätta dessa kostnader oavsett hur ansvaret för kostnaderna i målet i övrigt ska fördelas, se 18 kap. 6 § rättegångsbalken.

I förenklade tvistemål gäller att rättegångskostnader endast ersätts i begränsad utsträckning, se 18 kap. 8 a § rättegångsbalken. Ersättning för rättegångskostnader i sådana mål får som utgångspunkt bl.a. avse (1) parts kostnad för rättslig rådgivning under en timme vid ett tillfälle för varje instans och med ett belopp som motsvarar högst den ersättning som betalas för rådgivning enligt rättshjälpslagen (1996:1619) under en timme, (2) ansökningsavgift eller tilläggsavgift, samt (3) resa och uppehälle för part eller ställföreträdare i samband med sammanträde eller, om personlig inställelse inte har föreskrivits, resa och uppehälle för ombud, se andra stycket i bestämmelsen. Men ersättning lämnas endast i den utsträckning kostnaden skäligen har behövts för att ta tillvara partens rätt, se fjärde stycket.

Möjligheten att få ersättning för en timmes rättslig rådgivning i varje instans är avsedd att låta parter i förenklade tvistemål söka rådgivning i förprocessuella strategiska överväganden såsom frågor om huruvida det lönar sig att väcka talan och hur talan i stora drag bör läggas upp. En timmes rättslig rådgivning är inte samma sak som en timmes ombudsarvode och sådant arvode är inte en ersättningsgill rättegångskostnad i förenklade tvistemål, se prop. 1986/87:89, s. 70.

Ansökningsavgift ska betalas av den som inleder ett mål eller ärende i allmän domstol i samband med att målet eller ärendet inleds (2 § första stycket och 4 § förordningen [1987:452] om avgifter vid de allmänna domstolarna).

Vid återvinning ska handläggningen av målet, i den del återvinning har sökts, fortsätta där den slutade när frågan om tredskodom togs upp (44 kap. 10 § första stycket rättegångsbalken).

Patent- och marknadsöverdomstolens bedömning

Rättegångskostnader i tingsrättens mål nr FT 583-14

Som framgått ovan anser Patent- och marknadsöverdomstolen, till skillnad från tingsrätten, visserligen att det saknas förutsättningar för bifall till M Gs talan. Men eftersom P W inte har överklagat tingsrättens dom saknas förutsättningar att till M Gs nackdel ändra domen i frågan om fördelningen av ansvaret för rättegångskostnader i tingsrätten.

Rättegångskostnader i tingsrättens mål nr FT 4841-13

Enligt Patent- och marknadsöverdomstolens mening är det genom utredningen i målet visat att P W var delgiven kallelse till tingsrättens sammanträde för muntlig förberedelse den 13 januari 2014. Han var därför skyldig att inställa sig till sammanträdet. I avsaknad av såväl påstående som utredning om laga förfall för utevaron kan överdomstolen – i motsats till tingsrätten – inte komma till någon annan slutsats än att det har varit försumligt av P W att utebli från sammanträdet. Frågan är då vilka kostnader hans utevaror orsakat M G.

Av tingsrättens protokoll framgår att M G vid sammanträdet yrkade ersättning för rättegångskostnader med 2 298 kr, varav 1 595 kr avsåg ombudsarvode inklusive mervärdesskatt, 450 kr ansökningsavgift och 253 kr resekostnader. I fråga om ombudsarvodet uppfattar överdomstolen att det som rätteligen avsågs var kostnad för en timmes rättslig rådgivning. Det yrkade beloppet för ombudsarvode svarar också mot den ersättning inklusive mervärdesskatt som vid tiden för tredskodomen – dvs. den 13 januari 2014 – betalades för rådgivning under en timme enligt rättshjälpslagen, se för-

ordningen (2013:822) om ändring i förordningen om timkostnadsnorm inom rätts-hjälpsområdet.

Överdomstolen ifrågasätter inte att M G för att ta till vara sin rätt skäligen har behövt en timmes rättslig rådgivning i saken. Men enligt överdomstolens mening har hon inte visat att hon har orsakats rådgivningskostnaden genom P Ws utevaror från sammanträdet.

När det gäller ansökningsavgiften konstaterar överdomstolen att M G har varit skyldig att betala denna redan när hon ansökte om stämning i tingsrättens mål nr FT 4841-13. Återvinningen av treskodomen medförde inte att M G behövde betala någon ytterligare ansökningsavgift utan endast att tingsrätten återupptog handläggningen i målet under ett nytt målnummer. Överdomstolen finner därför att hon inte har rätt till ersättning för ansökningsavgiften.

Beträffande resekostaden konstaterar överdomstolen att det av utredningen framgår att M G har varit skyldig att infinna sig till sammanträdet personligen eller genom ombud och att hon var närvarande genom ombud. Överdomstolen bedömer att resekostnaden skäligen har behövts för att ta tillvara M Gs rätt och att P W har orsakat den genom sin utevaro från sammanträdet.

På grund av vad som nu har anförts ska tingsrättens dom ändras på det sättet att P W ska förpliktas att ersätta M G för rättegångskostnader i tingsrättens mål nr FT 4841-13 med 253 kr. Det innebär att punkten 2 i tingsrättens domslut ska ändras på det sättet att M Gs skyldighet att ersätta P W för rättegångskostnader där ska minskas i motsvarande mån ($11\,000 - 253 = 10\,747$ kr).

Rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen

Patent- och marknadsöverdomstolen konstaterar att M G i överdomstolen bara har vunnit framgång med viss del av sitt yrkande om ersättning för rättegångskostnader i tingsrättens mål nr FT 4841-13. Enligt överdomstolens mening utgör den

bifallna delen av det yrkandet en sådan liten del av hennes talan att hon trots den framgången är förlorande part i överdomstolen. Med denna bedömning har hon inte rätt till ersättning för rättegångskostnader i överdomstolen.

På grund av vad som nu har anförts ska M Gs yrkande om ersättning för rättegångskostnader i Patent- och marknadsöverdomstolen avslås.

Överklagande

Det finns inte skäl att göra undantag från huvudregeln att Patent- och marknadsöverdomstolens domar inte får överklagas (se 1 kap. 3 § tredje stycket lagen om patent- och marknadsdomstolar). Domen får därför inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Carl Josefsson, referent, och Kerstin Norman samt tf. hovrättsassessorn Lise Wållberg.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 5

DOM
2015-01-15
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
FT 583-14

PARTER

KÄRANDE
M G

Ombud: Jur.kand. S T

SVARANDE
P W

DOMSLUT

1. Med undanröjande av tingsrättens tredskodom den 13 januari 2014 i mål FT 4841-13 förpliktar tingsrätten P W att till M G utge ett belopp om 800 kr.
2. M G ska ersätta P W för dennes rättegångskostnader med ett belopp om 11 000 kr.

Dok.Id 1418432

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Scheelegatan 7

Telefon
08-561 654 70

E-post:
stockholms.tingsratt.avdelning5@dom.se
www.stockholmstingsratt.se

Telefax
08-561 650 05

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

I samband med att M G skrev en artikel för tidningen Lokaltidningen Landskrona, tog hon ett foto av ett författarpär vid namn O J och B B, se bilaga 1 (nedan fotografiet). Fotografiet publicerades tillsammans med artikeln i nämnda tidning den 27 augusti 2003.

Mellan 2006 och 2013 har fotografiet i olika manipulerade utföranden gjorts allmänt tillgängliga på hemsidan X. Domännamnet X registrerades den 19 februari 2002. Det är otvistigt att P W, W Design samt W ApS varit registrerade som innehavare av domännamnet X. Det är vidare otvistigt att P W har registrerat domännamnet Y samt att han ansvarar för innehållet på den hemsidan. Även på den hemsidan har fotografiet gjorts allmänt tillgängligt i manipulerat utförande.

YRKANDEN M.M.

M G har yrkat att tingsrätten förpliktar P W att till M G utge ett kapitalbelopp om 20 000 kr, varav 10 000 kr avser skadestånd för otillåtet utnyttjande av fotografiet och 10 000 kr avser kränkning av M Gs ideella rätt till följd av att upphovsrättsinnehavarens namn utelämnats samt att fotografiet manipulerats.

P W har bestritt yrkandet. Beloppen har inte vitsordats.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader med belopp som senare kommer att anges. M G har även yrkat att P W ska betala de kostnader som utdömdes genom tredskodom den 13 januari 2014 i mål FT 4841-13, dvs. ett belopp om 2 298 kr, oavsett utgången i målet eftersom han uteblivit från muntlig förberedelse utan skäl.

GRUNDER

M G innehar enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (URL) upphovsrätten till fotografiet. P W har utan M Gs samtycke exemplarframställt, tillgängliggjort och manipulerat fotografiet. Manipuleringen av fotografiet har bestått i beskärning, förvanskning av ansikten, ändring av färgsättning och dylikt. P W har i samband med utnyttjandet av fotografiet underlåtit att ange M Gs namn.

De aktuella bilderna publicerades på hemsida X år 2006 och har funnits tillgängliga på hemsidan fram till och med att hemsidan stängdes. P W har under perioden varit registrerad som innehavare av domännamnet X, såväl i eget namn som i sin firmas (W design) eller bolags namn (W ApS). Han är ansvarig för de intrång som har gjorts i M Gs upphovsrätt till fotografiet. Det förhållandet att det är W ApS som varit registrerat som innehavare har ingen relevans för ansvaret. P W ansvarar personligen i egenskap av ställföreträdare för sitt bolag.

Den aktuella hemsidan är nu alltså öppen efter en period då hemsidan legat nere. De aktuella bilderna är alltså tillgängliga på hemsidan. Att det förhåller sig på det sättet är P Ws ansvar.

Påstått intrång gäller tre publiceringar; dels den 6 mars 2006 (ingiven och åberopad skärmdump av sida på X med rubrik ”*O fick sin B*”), dels den 26 _____ april 2006 (ingivna och åberopade skärmdumpar av två sidor med samma innehåll på hemsida X med rubrik ”*B og O holdt ”slaver” og udnyttede dem groft økonomisk*”), dels den 5 maj 2007 (ingiven och åberopad skärmdump av sida på X med rubrik ”*Vi finder på historierne – og vore venner bekræfter dem...*”). De nu angivna publiceringarna är alltså tillgängliga på hemsida X. Intrånget påstås ha ägt rum alltsedan publiceringsdagen med undantag för en kortare

period – mellan den 16 mars till den 21 maj 2014 – då det inte görs gällande ansvar för P W.

Därutöver har P W begått intrång genom publicering av fotografiet på hemsidan Y, en sida som P W registrerat själv. Denna publicering skedde den 19 juni 2014 och pågår alltjämt.

För det otillåtna utnyttjande av fotografiet, som skett åtminstone av oaktsamhet, ska P W i enlighet med 54 § URL betala skälig ersättning för nyttjandet samt ersättning för ytterligare skada med beaktande av den kränkning av M Gs ideella rätt som skett till följd av manipulering av fotografiet samt utelämnande av namn. Det bör särskilt beaktas att P W begått intrång under pågående handläggning av detta mål.

P W har uppfattat att upphovsrätten till fotografiet tillkommer O J och B B. Den bild som han har lagt ut på hemsidan Y består av 7-8 olika element som sammanfogats till en helhet som är hämtad från O Js hemsida Z. Där anges att upphovsrätten tillkommer O J och B B.

Den bild som publicerats i Lokaltidningen Landskrona kan mycket väl vara tagen av M G, men det är inget han kan uttala sig säkert om.

P W har inte tagit någon befattning med fotografiet eller innehållet på hemsida X. De aktuella bilderna som varit publicerade där har skickats in av O J eller B B under åberopande av att det är de som har upphovsrätten till dem.

P W har personligen aldrig varit registrerad som innehavare av domännamnet X. Det är P Ws bolag, W ApS och W D, som varit registrerat i perioder.

Det förhållandet att någon registrerats som innehavare av ett domännamn medför inte i sig ansvar för vad som sker på hemsidan. Registreringsuppgiften avser endast kontaktuppgift till den som innehar nyttjanderätt till domännamnet. Frågan om vem som är ansvarig för sådant innehåll måste bedömas på ett vidare underlag i det enskilda fallet. Ansvaret för vad som publiceras på hemsidan ligger typiskt sett på den som faktiskt agerat, dvs. i detta fall hemsidans redaktör som också är den som disponerat över innehållet. Han har inte själv haft tillgång till den redaktionella delen av hemsidan.

Hans egen befattning med fotografiet på hemsida Y syftar till att offentliggöra den i syfte att främja en allmän diskussion av frågor hänförliga till innehållet. Den torde därför vara föremål för de särskilda skyddsregler som gäller för att skydda pressfriheten.

UTVECKLING AV TALAN

M G

M G har, sedan hon blev varse intrånget, försökt ta reda på vem som är ansvarig för publiceringen. Det har då kunnat konstateras att det är P W som är ansvarig. Det har tydligt framkommit att P W är tekniskt kunnig och det står klart att han publicerat fotografiet på hemsida Y i tiden efter tingsrättens sammanträde för muntlig förberedelse som hölls den 9 juni 2014. P W ansvarar för egen del, för W ApS samt för W Design, dvs. hans egna firma för vilken han är personligt ansvarig.

P W har varit registrerad som innehavare av domännamnet X. I denna egenskap är han ansvarig för hemsidans innehåll. Såsom registrerad innehavare av X under en period då manipulerade exemplar av fotografiet funnits tillgängliga på hemsidan, är P W således ansvarig för de intrång i M Gs upphovsrätt som då ägt rum. Registrantens ansvar är detsamma som en ansvarig utgivares för en tryckt skrift.

Det är möjligt att den aktuella hemsidan stängdes ner av P W någon gång under 2013. Den har dock öppnats upp på nytt och det har skett genom P W. Intrångsbilderna finns således återigen publicerade på hemsidan.

Det yrkade beloppet avser dels skälig ersättning för nyttjandet, dels ersättning för kränkning av M Gs ideella rätt. Skälig ersättning är beräknad utifrån ett belopp om 2 500 kr per publicering, dvs. sammanlagt 10 000 kr. Ersättning för kränkning uppgår per tillfälle till ett belopp om 5 000 kr. M G har i den delen yrkat ett sammanlagt belopp om 10 000 kr, vilket enligt henne motsvarar värdet, lågt räknat, av den samlade kränkningen.

P W

Hemsidan X är ett öppet debattforum som kan användas av vem som helst. Debattforumet har en ansvarig redaktör och moderatorer. Moderatorerna kontrollerar det material (texter och bilder) som skickas in till forumet av personer som vill göra debattinlägg. Redaktören är ansvarig för hemsidans innehåll. Ett antal olika personer har fungerat som redaktörer och ansvariga sedan sidan kom till år 2002.

P W har hjälpt redaktionen för hemsida X med diverse tekniska tjänster. Han var personligen bekant med E H som var ansvarig redaktör för hemsidan. P W bistod E H och betalade, genom sina bolag W Aps och W Design, avgifter för whois-registreringen avseende domännamnet X. Hans bolag kom därmed att registreras som innehavare av domännamnet. Det har alltså skett som en väntjänst på förfrågan från E H.

Varken han själv eller bolagen har som registrerad innehavare av domännamnet X haft något ansvar för hemsidans innehåll. Ansvaret för innehållet på hemsidan har ålegat redaktören, som från och med år 2006 till sin död, var E H. Hemsidan stängdes i januari 2013. Han tror att det berodde på att E Hs änka inte fullföljde de åtaganden som krävdes för att hålla verksamheten igång. P W

har inte själv, och har inte heller haft, tillgång till de delar av hemsidan som innehöll redaktionellt material.

I mitten av april 2013 registrerades N J som innehavare av domännamnet X. Det skedde i samband med att N J återupptog verksamheten genom hemsidan i februari 2014. Detta torde ha skett efter överenskommelse med E Hs familj. N J är ansvarig för innehållet på hemsidan.

Hemsida Z ägs och drivs av B B och O J. De har under lång tid varit fientligt inställda till honom själv samt även E H, som tidigare var en vän till dem. Konflikten har föranlett att de två har skickat/lagt upp en mängd material på hemsida X, däribland de bilder som nu åberopas. De två har även utgett sig för att vara upphovsrättsinnehavare till fotografiet, såväl i eget namn som i Zs namn (copyright: Zs respektive O J & B B).

De aktuella varianterna av fotografiet har skickats till hemsida X från de två författarnas dator. Den person på hemsida X som lagt ut bilderna där torde således ha agerat i god tro.

Inför sammanträdet för muntlig förberedelse frågade han N J om denne kunde vara behjälplig med att lägga upp det innehåll där de aktuella bilderna förekommer på hemsida X för att rätten och parterna skulle kunna titta på dem och bedöma innehållet under förhandlingen. Det var därför som materialet las upp igen.

BEVISNING

P W och M G har hörts under sanningsförsäkran. Skriftliga bevis har genomgåts.

DOMSKÄL

Tingsrätten finner inledningsvis skäl att notera att P W har hänvisat till ett stort antal handlingar sakframställningsvis och det kan uppfattas som att detta innefattar ett åberopande av dessa handlingar, helt eller delvis, som bevisning. M G har yrkat att sådan bevisning som åberopats efter det att förberedelsen i målet avslutades ska avvisas. Tingsrätten konstaterar härvid att de aktuella handlingarna som tingsrätten uppfattat det inte har åberopats som bevisning och det förtjänar att understrykas att handlingarna inte heller har tillmätts någon relevans som bevisning.

Tingsrätten konstaterar att fotografiet åtnjuter upphovsrättsligt skydd enligt 49 a § URL (rätten till fotografisk bild). Vidare gäller att de publiceringar som gjorts på olika hemsidor innefattar olovlig exemplarframställning samt otillåtet tillgängliggörande för allmänheten. Det framstår som oklart i vilken utsträckning de anförda publiceringarna återger fotografiet. Tingsrätten godtar dock att den del av fotografiet som föreställer O J är densamma som den som publicerats vid de fyra tillfällena som nu är aktuella. Detta utgör enligt tingsrätten en inte oväsentlig del av fotografiet.

Parterna har under målets handläggning varit överens om att M G har upphovsrätt till fotografiet. P W har dock ändrat sin inställning och återtagit sitt vitsordande, dock utan att motivera sin inställning på annat sätt än att han inte har förutsättningar att säkert uttala sig om vem som tagit fotografiet. Tingsrätten konstaterar dock, bl.a. med hänvisning till innehållet i den ursprungliga publiceringen (se bilaga 1) samt vad M G berättat, att det står klart att upphovsrätten tillkommer henne.

De aktuella publiceringarna på hemsida X utgör objektivt intrång i M G ensamrätt. P W har dock gjort gällande att fotografiet ingått i en annan bild som har lagts upp på hemsida X av O J och/eller B B själva samt att det i samband därmed gjorts gällande att upphovsrätten tillkommer dem själva eller Z, en annan hemsida som enligt P W

drivs och kontrolleras av O J och B B. Dessa P Ws uppgifter har inte emotsagts. Det framstår redan av detta skäl som oklart om publiceringarna i sig utgör intrång. Under alla förhållanden medför detta förhållande att det framstår som tveksamt om publiceringarna kan anses ha skett ens av oaktsamhet. För den fortsatta prövningen godtar tingsrätten dock att M G åtminstone genom att väcka talan i denna sak klargjort förhållandena varför ett vidmakthållande av publiceringarna för tiden därefter får anses utgöras oaktsam befattning med fotografiet.

Tingsrätten godtar för den fortsatta prövningen också att P W, personligen eller i egenskap av ställföreträdare för W ApS, får anses ha varit ansvarig innehavare av det registrerade domännamn som är aktuellt i målet, dvs. X, under den aktuella perioden. Tingsrätten utgår härvid från att W Design är P Ws enskilda firma samt att han med hänsyn till omständigheterna svarar personligen även under de efterkommande perioder då W ApS varit registrerat som innehavare av domännamnet.

M G har i denna del anfört att en registrerad innehavare av ett domännamn – även kallad registrant – ansvarar för innehållet på den hemsida vars domännamn registreringen avser. Enligt tingsrätten saknar resonemanget rättsligt stöd. Registreringen innebär att innehavaren erhåller vad som kan betecknas som en form av immateriell egendom vilken förvisso kan överlåtas. Redan registrering som innehavare av ett domännamn medför dock inte sådana rättsverkningar som M G påstår och innefattar inte i sig att innehavaren blir ansvarig för innehållet på en hemsida som nås med hjälp av det registrerade domännamnet. Bedömningen av t.ex. en intrångsgärning måste i stället göras utifrån ett bredare underlag varvid det naturligen måste prövas vem som utfört den aktuella handlingen.

P W har bestritt ansvar för publiceringarna på hemsida X med hänvisning till att han inte ansvarar för det redaktionella innehållet på hemsidan. Den beskrivning han lämnat av hur hemsidan bedrivs samt hans uppgifter om vilka som har respektive har haft ansvaret för det redaktionella innehållet framstår enligt tingsrätten

inte som orimlig och hans uppgifter har inte heller motsagts av vad M G gjort gällande eller vad som annars framkommit. Redan vid denna bedömning finner tingsrätten således att det inte kan anses visat att P W kan hållas ansvarig för ett eventuellt intrång till följd av de tre publiceringarna på hemsida X. Käromålet ska därför ogillas i denna del.

Såvitt avser den publicering på hemsidan Y som P W medger ansvar för noterar tingsrätten att den publicerade bilden, vari fotografiet ingår i manipulerat utförande, är försedd med en uppgift om att upphovsrätten (copyright) tillkommer O J och B B, Z. P W har vidare oemotsagd gjort gällande att bilden har hämtats från hemsida Z, en sida som enligt P W drivs och kontrolleras av de två författarna. Detta förhållande talar således mot att det föreligger ett intrång. I enlighet med vad som anförts ovan är det dock tingsrättens uppfattning att P W inte kan ha undgått att uppfatta såväl M Gs inställning som det förhållandet att den aktuella bilden innefattar element som härrör från fotografiet. P W får därför, oavsett vad han uppfattat som tillåtligt eller inte, anses ha agerat åtminstone av oaktsamhet och han kan därför inte undgå ansvar för intrång i M Gs ensamrätt till fotografiet såvitt avser publiceringen på hemsida Y.

När det gäller ersättning är det tingsrättens uppfattning att yrkade belopp kraftigt överstiger vad som kan anses skäligt (jfr NJA 2010 s. 135 och Hovrätten för Skåne och Blekinges dom den 21 januari 2014 i mål FT 2162-13). Tingsrätten anser inte visat att Bildleverantörernas Förenings prislistor utgör branschpraxis. Det noteras vidare att den aktuella publiceringen, om än olovlig, har skett som en del i den pågående tvisten och intrångshandlingen kan betecknas som ett utslag av P Ws okynne.

Publiceringen har skett på en hemsida som enligt vad som framkommit inte torde vara föremål för något beaktansvärt allmänt intresse. Enligt tingsrätten får vidare P Ws påstående godtas att bilden, i vilken en del av fotografiet ingår som ett element bland flera, härrör från en hemsida som hanteras och kontrolleras av O J och B B själva. Härav följer även att det inte är visat att det är

P W som manipulerat fotografiet. Det är således sammanfattningsvis fråga om ett bagatellartat intrång. Skälig ersättning för nyttjandet kan enligt tingsrätten inte överstiga ett belopp om 400 kr. Därutöver finner tingsrätten att M G får anses tillgodosedd med skadeståndsersättning för utebliven namngivelse med ett belopp om 400 kr. P W ska således sammanfattningsvis utge ersättning till M G med sammanlagt 800 kr.

Vid denna utgång gäller att M G endast i obetydlig utsträckning vunnit bifall till sin talan och hon får enligt tingsrätten i huvudsak anses tappande. M G ska därmed ersätta P W för merparten av dennes kostnader.

I målet tillämpas de särskilda reglerna i 18 kap. 8 a § rättegångsbalken. Härvid gäller bl.a. att ersättning kan utgå för bl.a. resa och uppehälle i de fall domstolen föreskrivit personlig inställelse. De kostnader som P W yrkat ersättning för, dvs. 6 000 kr per tillfälle avseende resa tur och retur Danmark/Stockholm, är vitsordade i och för sig och bedöms även av tingsrätten vara skäliga. P W har varit kallad personligen vid båda tillfällena och det kan inte konstateras annat än att kostnaderna varit motiverade. Såvitt avser yrkandet om ersättning för kostnader hänförliga till att ta fram material som tidigare funnits på hemsidan X, finner tingsrätten dock inte visat att härmed avses anspråk som kan ersättas enligt tillämpliga bestämmelser. Med hänsyn till att M G i viss utsträckning vunnit framgång finner tingsrätten att P W får anses skäligen tillgodosedd med ett belopp om 11 000 kr.

M G har yrkat att P W ska förpliktas att ersätta hennes kostnader i samband med det första målet som avslutades genom tingsrättens tredskodom. Enligt tingsrätten har det inte framkommit att P Ws utevaro vid det tillfället för-
anleddes av vårdslöshet eller försummelse å hans sida varför det saknas förutsättningar att tillerkänna M G yrkad ersättning.

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 5

DOM
2015-01-15

FT 583-14

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 401)

Ett överklagande, ställt till Svea hovrätt, ska ha kommit in till tingsrätten senast den 5 februari 2015. Det krävs prövningstillstånd.

Axel Peterson

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Enhet 51

INKOM: 2013-04-02
MÅLNR: FT 4841-13
AKTBIL: 5

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I TVISTEMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen.

Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten. Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Har en omständighet eller ett bevis som åberopas i hovrätten inte lagts fram tidigare, ska klaganden i mål där förlikning om saken är tillåten förklara anledningen till varför omständigheten eller beviset inte åberopats i tingsrätten. Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att motparten ska infinna sig personligen vid huvudförhandling i hovrätten.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.